

LOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

ak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katol. društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — te se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Rusi zapuščajo Bukovino.

prodiranje proti Rusom se uspešno začelo. — Avstrijci nagnali Ruse čez Vislo. — Pri obrzegu premagali rusko infanterijsko divizijo. — Čez Karpate Rusi na novo ne udi. — Srbi pri Zemunu zopet odbiti. — Srbi pregnani z Romanje-planine. — Antwerpen oblegovan. — Belgijski kralj beži na Angleško.

Avstrijsko-rusko bojišče. Naše vojno postopanje v Galiciji.

Lipsija, dne 6. oktobra. Avstrijski poročevalci za „Lepziger N. Nachrichten“ piše o naših dosedanjih vojnih dogodkih v Galiciji. Ker sta dve naši armadi (Danklova in Auffenbergova) zmagovito prodirali med Vislo in Bugom, je za reko San nekoliko presenetljivo in dalo polje se je precej neugodno sodilo o našem splošnem položaju. Toda ali je ta sodba opravičljiva se je pravzaprav dogodilo? Izhodni Galiciji so naše armade napadale in pri tem zadele ob premočnega sovražnika tudi napadalo prodiral. Vneli so se pri tem boji, v katerih niso naše, na čelu stoječe čete, izgubile bitke ali večjega spopada. Ker smo bili in vstrajali na naših postojankah, so bili prisiljeni, da so razvili vso svojo moč in nam jo dali. In sedaj smo uvideli, da je premoč na naših zbranih ruskih čet tako številna, da bi bil daljšor na nezavarovanih ravninah izhodne Galicije z našimi silami prevelikimi žrtvami. Zato se je dalo poudariti in umetno (uirdbe) bolj pripravni, da se no. Da smo poskusili napadalo prodirati, ni bilo koristno. Ako bi bili iz vsega početka sklenili, da gremo izhodne Galicije in se takoj razpostavimo v tem prostoru, potem bi se sovražnik navalil s nestrto močjo na sedanjo črto in lahko bi se bilo, da bi vsled velikanske premoči predrl naše obrambe postojank pred sedanjim zbirališčem ubil sovražnik mnogo več moči kakor mi, njegova padalna moč je zlomljena in z utrujenimi četami prispel pred naše sedanje postojanke. Sedaj je soben, da bi nas začel napadati. Ako bi naše vojni poveljstvo ne postopalo tako kakor je, bi se zgodilo, da bi Rusi z zmagovitim prodiranjem premagali našo armado ter popolnoma izkoristili in nas zasledovali.

si pri reki Visli premagani.

Dunaj, dne 6. oktobra. Avstrijski generalni štab uradno razglasi: Neoprodiranje zaveznih avstro-ogrskih in nemških vojsk na Rusko-Poljsko je Ruse popolnoma iznenadilo, so sicer poslali močne oddelke iz Galicije proti nam (na Rusko-Poljsko), a so bili, ko so nameravali v smeri Opatov prekoračiti reko Vislo, vrženi nazaj. Naše čete so Rusom odvzele most čez reko pri mestu Sandomierz.

V Galiciji prodira naša armada o določenem času. Pri Tarnobrzegu so naši porazili celo rusko infanterijsko divizijo.

Iz tega poročila je razvidno, da naša armada v Galiciji res prodira in je naše prodiranje že prve dni bilo venčano z lepimi uspehi.

Rusi se umikajo iz Bukovine.

Budimpešta, dne 5. oktobra. Naše čete niso branile Bukovine in so razglasile glavno mesto Černovice kot odprto mesto, ki se ne bode branilo. Zato so imeli Rusi lahek posel, ko so zasedli Bukovino. Toda sedaj potrebujejo vse svoje čete v Galiciji. Tudi upadi čez Karpate bodo brzkone kmalu popolnoma ponehali. Ogrski notranji minister razglasi, da se bodo uradi in prebivalstvo že čez nekaj dni lahko vrnilo v Marmaroš-Sziget.

Kako so Rusi vkorakali v Marmaroš-Sziget.

Budimpešta, dne 4. oktobra. Pri Hoszumezö-ju v okolici mesta Marmaroš-Sziget, je naša, tam zbrana vojna sila napadla prodiranje sovražnika. Rusi so naše pustili vkorakati v Marmaroš-Sziget, ker se nahaja za boj pripravno ozemlje le tostran Marmaroš-Szigeta. Zato se je mesto prejšnji dan izpraznilo, a del prebivalstva je sovražnika mirno čakal. Župan Anton Szölkssy je izjavil, da mesta ne zapusti in da se hoče s sovražnikom pogajati. V petek so v Marmaroš-Szigetu čuli celo popoldne gromenje topov iz Nagybooska, ki ni daleč. Prva ruska četa, ena kozaška stotinja, je došla v petek ob 7. uri zvečer v mesto. Rusom je šel nasproti župan z židovskim duhovnikom in s 40 meščani. Župan je nosil mestno zastavo. Kakor pripovedujejo ljudje, ki so po noči iz Marmaroš-Szigeta pobegnili, je proš župan poveljujočega ruskega častnika, naj mesto in meščanom prizanese, ker so vsi meščani miroljubni in za sovražen nastop ni povoda. Kozaški častnik je odgovoril, da se zvečer ne pogaja in da bodo ruske čete še-le v soboto zjutraj vkorakale v mesto. Ruski častnik je obljubil, da se nobenemu prebivalcu ne bo nič hudega zgodilo. Župana in njegove spremljevalce je nato pozval, naj se vrnejo v mesto in naj ostanejo mirni v svojih hišah. To se je tudi zgodilo. Kozaki so kmalu nato jezdili skozi mesto ter so pri tem streljali v zrak v znamenje, da imajo streliva še v obilici. Prebivalstvo pa je bilo radi pokanja pušk tako preplašeno, da so mnogi še tisto noč zbežali iz mesta. Veliki župan marmaroške županije (okrožja), Ladislav Nyegre, je brzojavno naznanil podrejenim oblastim v okolici mesta Marmaroš-Sziget, da se Rusi zopet umikajo in da ni nikakega razloga, da bi se prebivalstvo vznemirjalo.

Velika županija (stolica) Marmaroš leži ob levem bregu reke Tise in meji na Bukovino in Galicijo. Prebivalcev šteje blizu 300.000, ki so po narodnosti Rusini, Rumuni in Madžari. Po veroizpovedanju pripadajo večinoma grško-katoliški veri, 20.000 je rimsko-katoličanov in 50.000 židov. Sedež velikanske županije se nahaja v mestu Marmaroš-Sziget ob Tisi. Mesto ima važno križišče železnic in šteje nad 15.000 prebivalcev; tretjina teh je židov. V okolici mesta so

rudniki, iz katerih se pridobiva sol. Najvažnejši rudniki so v Slatini, Sugatagu in Ronaszeku.

Mesto Marmaroš-Sziget leži kakih 65 km od gališko-ogrške meje. Mesto Hoszumezö pa dobrih 12 km zahodno od Marmaroš-Szigeta.

Spopadi v okolici Marmaroš-Szigeta.

Budimpešta, dne 5. oktobra.

List „Pester Lloyd“ piše: Ruske čete, ki so tek današnjega dopoldneva vkorakale v Marmaroš-Sziget (ponedeljek, 5. oktobra) niso napravile nobenega resnega izpada v kkolico. V jutranjih urah je sicer nekaj stotin kozakov skušalo prodirati proti Hoszumezö-ju, a so jih naše čete sprejele s hudim ognjem. Nekaj kozakov je padlo, na kar so se drugi, ne da bi bili dalje streljali, obrnili in dirjali nazaj v Marmaroš-Sziget. Sicer se pa tek današnjega dneva ni zgodilo nič posebno važnega.

Nekatere vesti pravijo, da je neka manjša ruska četa prodrla do mesteca Taraczköz, severo-zahodno od Marmaroš-Szigeta. Ko pa so naši ta ruski oddelek napadli, so se Rusi umaknili.

Koliko je bilo naših pri Marmarošu.

Pri Körösmezö-ju, kjer so upadli Rusi čez Karpate in prodrli do Marmaroša, je stalo našega vojaštva samo en pomožen infanterijski bataljon s 4 topovi in 2 strojnima puškama. Iz tega se najbolj spozna, da naš poraz pri Körösmezö-ju nima z vojaškega stališča prav nobenega pomena in da so Rusi prav lahko imeli premoč. Zeleti bi bilo, da bi se take stvari omenjale tudi v uradnih poročilih, kajti potem bi bila vsem vznemirjajočim čenčam zaprta vrata. Kljub izredno majhnemu številu so naše čete zadrževale mnogo številnejše Ruse skozi 17 ur, da niso mogli prodirati, ter jim prizadajali velike izgube na mrtvih in ranjenih.

Beg pred Rusi iz Marmaroš-Szigeta.

Budimpešta, dne 6. oktobra.

Ko so avstrijske čete začasno izpraznile začasno mesto Marmaroš-Sziget, je prebivalstvo mesta, kakor tudi drugi krajev v gornji dolini reke Tise, kamor so udrli Rusi, trumoma bežalo proti jugu. Posebni vlaki so prevažali begunce v tolikem številu, da je v Budimpešto došlo v 2 dneh čez 3000 beguncev iz gornje doline reke Tise. Ubogi begunci, ki so morali v naglici zapustiti svoja domovja, niso mogli ničesar drugega rešiti, kakor najpotrebnejšo obleko in svojce. V odprtih tovornih železniških vozovih so bili izpostavljeni deževju, burji in mrzlim nočem, da le rešijo golo življenje.

O strahu, ki se je polotil prebivalstva Marmaroš-Szigeta, ko so se bližali mestu Rusi, in o naglem begu iz mesta na kolodvor in na vlake, pričča sledeči pretresljivi dogodek.

Med begunci se je nahajala v železniškem vozu tudi neka mlada mati, ki je zbežala s svojim, nekaj tednov starim otrokom. V groznem strahu pred Rusi se je čutila popolnoma srečno, ko je vstopila v železniški voz. Stala je v sredini prenapolnjenega voza in dolgo časa stiskala k sebi ovoj, v katerem je bilo zavito dete. Ko pa se dete le predolgo časa ni zganilo in tudi ni zahtevalo mleka, je mati odgrnila odejico, da bi pogledala, kaj je z njenim otrokom. Sedaj je šele zapazila, da je na begu izgubila otroka, kateri ji je padel iz zavoja na tla. V nepopisni bolečini je mati zakričala in vsi potniki, ki so bili priča tega groznega prizora, pripovedujejo s solzami v očeh da se je uboga mati zadržala kakor bi bila zblaznela.